

**UCHWAŁA NR IV/34/19
RADY GMINY BOBROWNIKI**

z dnia 31 stycznia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zmianami.), art.10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn. zm.) oraz z art. 18 ust. 2, pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.)

**Rada Gminy Bobrowniki
uchwała:**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, zwany dalej „Programem” – o treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Środki finansowe na realizację zadań, ujętych w „Programie”, zostały zabezpieczone w budżecie Gminy Bobrowniki na 2019 rok.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Bobrowniki

Adam Nocuń

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2019 ROK

I. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok jest kontynuacją i rozwinięciem działań podejmowanych przez Gminę w latach ubiegłych, uzupełniony o zdobyte doświadczenia. Te zaś potwierdzają, iż działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy prowadzić łącznie z działaniami zapobiegającymi zjawisku narkomanii. Bowiem zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży najczęściej występują równocześnie, a przesłanki sięgania po alkohol jak i po narkotyki i dopalacze są często identyczne. Według badań naukowych istnieją dowody na to, iż picie alkoholu często poprzedza sięganie po narkotyki i dopalacze. Ponadto picie alkoholu lub odurzanie się substancjami psychoaktywnymi współwystępuje z zachowaniami agresywnymi i przestępczymi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie Gminy Bobrowniki. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia. Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych nieracjonalnych zachowań tj. uprawianie gier hazardowych, zbieractwo. Bardzo często stanowi to ucieczkę od problemów dnia codziennego. Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań. Dlatego tak ważne jest uczestnictwo w programach opracowanych w celu „walki” z nałogiem.

Uzależnienia behawioralne (czynnościowe)- rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykłady uzależnień behawioralnych: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/ pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się.

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidulanego ryzyka występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Profilaktykę uniwersalną będziemy realizowali poprzez programy profilaktyczne w placówkach

oświatowych skierowane do uczniów i ich rodziców. Główny nacisk będzie położony na: wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie swoich pasji i zainteresowań, umiejętnego nazywania i okazywania uczuć i emocji, nabycie umiejętności prawidłowego porozumiewania się zarówno w grupie rówieśniczej jak i w rodzinie.

Profilaktyka selektywna- ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Profilaktykę selektywną będziemy realizowali poprzez dofinansowanie działań świetlic profilaktyczno-wychowawczych w placówkach Oświatowych tj Sączów, Siemonia, Bobrowniki , Dobieszowice a przede wszystkim w Gminnym Klubie Młodzieżowym w Rogoźniku - w zajęciach organizowanych przez świetlicę i klub uczestniczą dzieci z rodzin z problemem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bobrowniki na 2019 rok ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie Gminy Bobrowniki, bazować w realnie podejmowanych działaniach na istniejącej infrastrukturze organizacji i podmiotów, które w okresie danego roku są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów. Roczna perspektywa zadań powoduje, że większość z nich będzie kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców.

Inicjatywy realizowane w ramach Programu skierowane są do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w jakikolwiek sposób związanych z problemem uzależnień bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, które dostosowane są do lokalnych potrzeb i celów. Związane są przede wszystkim z posiadanymi zasobami finansowymi, a także możliwościami prowadzenia określonych działań w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz niezbędne zaangażowanie ze strony podmiotów zewnętrznych.

Szkody powodowane przez alkoholizm, jak i ryzykowne oraz szkodliwe spożywanie alkoholu występują w wielu wymiarach:

- a) **jednostkowym** (oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących),
- b) **społecznym** (negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo i bezrobocie, etc.),
- c) **ekonomicznym**

(koszty: leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, leczenia odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy, etc.).

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) kwalifikuje alkohol na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka mających wpływ na zdrowie i życie ludności i wymienia ponad 60 rodzajów urazów i schorzeń, których przyczyną może być alkohol.

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286). System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest realizowany na trzech szczeblach administracji publicznej, tj.: centralny, wojewódzki i gminny.

II. Zasoby doprowadzenia działalności profilaktycznej i pomocowej

1. Zasoby instytucjonalne i organizacyjne

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Szkoły podstawowe i przedszkola
- Profilaktyczne świetlice opiekuńczo – wychowawcze
- Klub Młodzieżowy
- Gminne Centrum Kultury i Sportu
- Policja
- Sąd Rejonowy
- Zakłady Opieki Zdrowotnej
- Grupa wsparcia AA "Nadzieja"
- inne podmioty, którym zlecane są zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

2. Zasoby osobowe

- Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych
- Psychiatra i Psychoterapeuta pracujący w punkcie konsultacyjnym
- Pedagodzy szkolni
- Wychowawcy profilaktycznych świetlic opiekuńczo – wychowawczych
- Wychowawcy Klubu Młodzieżowego
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Lekarze
- Funkcjonariusze Policji
- Pracownicy socjalni
- Kuratorzy, sędziowie i prokuratorzy
- Asystenci Rodzinni

3. Realizator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii - Urząd Gminy w Bobrownikach.

Koordinator i osoba odpowiedzialna za realizację zadań Programu - Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

III. Cel strategiczny Programu

Prowadzenie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

IV. Kierunki działań:

- wzmacnianie integracji systemów wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz członków ich rodzin
- realizacja programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu
- realizacja programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów, narkotyków i dopalaczy
- ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, promujących zdrowy tryb życia m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów.

- profilaktyczne działania alternatywne, wskazujące na możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu oraz promowania prozdrowotnego stylu życia.
- wzmocnienie działań związanych z kontrolą sprzedaży alkoholu i papierosów nieletnim.

V. Zadania Programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

- Prowadzenie na posiedzeniach Gminnej Komisji RPA rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone
- Kierowanie osób z problemem alkoholowym na badania psychologiczne – psychiatryczne celem wydania opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- Wnioskowanie do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego
- Kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do przychodni odwykowych
- Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym w grupie AA "Nadzieja" działającym na terenie gminy (konsultacje, terapia grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych)
- udzielanie pomocy doraźnej, interwencyjnej i terapeutycznej w zakresie uzależnienia od alkoholu przez psychologa, terapeutę zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin
- dysponowanie aktualnymi informacjami na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb, które można angażować w profesjonalną i systemową pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- Udzielanie porad psychologicznych w ramach kontynuacji działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin
- Wdrażanie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie (Niebieska Karta)
- Wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych, kompensacyjnych i wyrównawczych w profilaktycznych świetlicach opiekuńczo – wychowawczych oraz klubie młodzieżowym. Finansowanie zajęć, doposażenie w pomoce i materiały, dożywianie.
- współpraca w ramach lokalnej koalicji na rzecz skutecznego przeciwdziałania przemocy i rozwiązywania problemów uzależnień pomiędzy: Gminną Komisją RPA, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Punktem Konsultacyjnym, grupą AA "Nadzieja", zespołem interdyscyplinarnym do spraw przemocy

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w szczególności dla dzieci i młodzieży.

- Organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu bez używek, szczególnie przez dzieci i młodzież (gminne imprezy kulturalno – sportowe, wypoczynek zimowy oraz letni, świąteczny)
- Wspieranie inicjatyw promujących zdrowy styl życia (wyjazdy na pozagminne imprezy sportowe)
- Finansowanie przedsięwzięć i działań związanych z pierwszorzędową profilaktyką uzależnień, przede wszystkim warsztatów interaktywnych, programów profilaktyczno – wychowawczych oraz innych form tematycznych zajęć kierowanych do dzieci i młodzieży
- Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii
- Edukacja publiczna w zakresie problematyki nikotynowej, alkoholowej i narkomanii (zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji)
- Organizowanie szkoleń dla wychowawców i rodziców dotyczących zdobywania wiedzy i umiejętności rozwiązywania problemów społecznych dzieci i młodzieży
- Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i seminariach tematycznych

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

- Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji konkretnych przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.
- Współpraca z ruchami samopomocowymi, szczególnie z klubami AA.
- Udzielanie pomocy kuratorom sądowym sprawującym opiekę i nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu i ich rodzinami.
- Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- Opiniowanie przez Gminną Komisję RPA wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
- Współpraca z Policją w zakresie interwencji w stosunku do osób naruszających ustawowy zakaz sprzedaży i spożywania alkoholu.
- Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Składanie do organów policji wniosku o wszczęcie postępowania dowodowego.
- Badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim wraz z kampanią informacyjną w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
- Podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych przypadkach sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i osobom nietrzeźwym.

6. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach komisji.
- Podstawę wynagrodzenia stanowi lista obecności z posiedzenia komisji.
- Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 250,00 zł brutto za udział w posiedzeniu, natomiast członkowie GKRPA otrzymują wynagrodzenie w wysokości 150 zł brutto za udział w posiedzeniu.
- Wynagrodzenie będzie płacone przelewem na rachunek bankowy posiadacza konta bankowego do 14 dni od daty wpływu listy obecności.

Przewodniczący Rady Gminy
Bobrowniki

Adam Nocuń

PRELIMINARZ BUDŻETOWY 2019

Rozdział 85154.

85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Plan budżetowy z przeciwdziałania alkoholizmowi na realizację poniższych zadań – 128.600,00 zł

1. Profilaktyczne Świetlice opiekuńczo – wychowawcze
2. Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin (psychiatra, psychoterapeuta)
3. Gminny Klub Młodzieżowy
4. Badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i opłaty sądowe
5. Badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim, szkolenie sprzedawców
6. Działalność Pełnomocnika i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Plan budżetu na działania z Rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi

Rozdział 85153.

85153 – zwalczanie narkomanii

Plan budżetowy w ramach zwalczania narkomanii na realizację poniższych zadań – 56.400,00 zł

1. Warsztaty i programy profilaktyczno – wychowawcze
2. Wypoczynek feryjny oraz wakacyjny
3. Gminne imprezy kulturalno – sportowe
4. Edukacja dorosłych (szkolenia)

Łączna kwota w budżecie na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii wynosi **185.000,00 zł** na rok 2019.

Przewodniczący Rady Gminy
Bobrowniki

Adam Nocuń